Ηλίας Μπαζίνας: «Ο πρωταθλητισμός είναι διαταραχή» (Σωτήρης Κακίσης)

Categories : ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Date : 3 Μαΐου, 2008

Το ξέσπασμα ψυχής, περί ντόπινγκ και όχι μόνο, ενός φωτισμένου Ελληνα που έχει αφιερώσει στον αθλητισμό τη ζωή του.

Ολον αυτόν τον καιρό βρέθηκε σε κάθε είδους εκπομπή -ραδιοφωνική ή τηλεοπτική- για να πει κι αυτός σαν ειδικός τη γνώμη του για τα τελευταία γεγονότα με τα αναβολικά. Ο κόσμος ξαφνικά σαν να ξύπνησε και θέλει απαντήσεις: πώς, γιατί, ποιος φταίει που φτάσαμε εδώ, από το ζενίθ στο ναδίρ της εθνικής περηφάνιας, πώς προχωρήσαμε τόσο βαθιά στα πιο σκοτεινά πελάγη του παγκόσμιου πρωταθλητισμού. Τι να πρωτοπείς όμως, τι να τους απαντήσεις; Γιατί ο Ηλίας Μπαζίνας (*), ο επί πολλά χρόνια επίμονος και καθημερινός αθλητικογράφος, ο από τα νιάτα του με τον αθλητισμό σοβαρά και με επίγνωση ασχολούμενος, έχει απόψεις που πάνε πολύ πιο πέρα από τις τρέχουσες επικινδυνότητες. Ενδιαφέρεται να μιλήσει για πράγματα πραγματικά λυτρωτικά του ιδιόρρυθμου ψυχισμού αυτού εδώ του λαού. Για το πώς θα ήμασταν αλλού, αν άλλα, πολύ πιο σημαντικά θέματα, τόσο επιπόλαια, τόσο ανεύθυνα δεν περιφρονούσαμε.

Βρισκόμαστε ενώπιον ενός... φοβερού λάθους, κύριε Μπαζίνα;

Τι να σας πω, κύριε Κακίση; Απορία ψάλτου, βηξ.

Για το τι γίνεται, για το τι γινόταν όλα αυτά τα χρόνια στον αθλητισμό μας, άλλοι σαν να ξέρουν, κι άλλοι σαν να μην ήξεραν καθόλου;

Πώς να μην ήξεραν καθόλου; Αυτό δεν το χωράει το δικό μου το μυαλό. Υπάρχει άνθρωπος εδώ γύρω που πιστεύει **πως μπορεί να υπάρξει πρωταθλητισμός χωρίς υποβοήθηση;** Αυτό το πράγμα πρέπει να το βγάλουμε από τη μέση, να τ' αφήσουμε πίσω μας, για να δούμε τι θα κάνουμε. **Ο πρωταθλητισμός είναι βαρύτατη νόσος. Μείζων νόσος. Μείζων διαταραχή του ανθρώπινου οργανισμού, του ψυχισμού του ανθρώπου. Είναι υπέρβαση των ορίων του ανθρώπου και μετάλλαξή του σε κάποιον άλλον άνθρωπο, ξένο**. Αυτό το πράγμα μπορεί να γίνει χωρίς ωδίνες;

Φοβάμαι πως όχι.

Υπάρχει τοκετός χωρίς ωδίνες; Κι εδώ μιλάμε για ωδίνες οδυνηρότατες, αλλά και με βαρύτατες επιπτώσεις στη συνέχεια. Μάλιστα, **και χωρίς τα φάρμακα, ο πρωταθλητισμός συνεπάγεται μεγάλη επιβάρυνση του κάθε οργανισμού**.

Π.χ. μεγαλοκαρδία;

Ακριβώς. Και σίγουρα **πόνους αμέτρητους στο κορμί, που με το πέρασμα των ετών χειροτερεύουν**. Είδατε τι είχαν πάθει οι ποδοσφαιριστές στην Ιταλία λόγω της πολυφαρμακίας: οι τρομερές καθημερινές τους ανάγκες τους οδηγούσαν σε ένα σωρό -νόμιμα συνήθως- χάπια, είτε παυσίπονα είτε μυοχαλαρωτικά, είτε οτιδήποτε άλλο, που όμως έκαναν απίστευτη **ζημιά στον οργανισμό τους**.

Και το ποδόσφαιρο είναι πολύπλοκο σωματικά. Δεν φτάνουν, όπως στην άρση βαρών, τα αναβολικά...

Ναι. Γιατί το ποδόσφαιρο θέλει και έκρηξη και δύναμη και ταχύτητα, αλλά και καθαρό μυαλό.

Κι η κοκαΐνη σπεύδει τότε να το υποστηρίξει;

Ασφαλώς. Χώρια απ' αυτό, οι υποχρεώσεις του ποδοσφαίρου είναι αλλεπάλληλες, ενώ της άρσης βαρών περιορίζονται σε τρεις – τέσσερις φορές το χρόνο. Αλλά ένα άλλο πρόβλημα είναι πώς καταλαβαίνει κανείς ποιος έκανε τι. Είμαστε βέβαιοι π.χ. πως η Τζόινερ πέθανε από τα αναβολικά, αλλά κι αυτό ακόμα μένει αναπόδεικτο. Και δεν είναι και τόσο τυπικό αυτό που της συνέβη.

Να πεθάνει στον ύπνο της από ανακοπή;

Ναι. Τα πιο τυπικά είναι άλλα. Λοιπόν, κι όταν χρεώνουμε κάτι στα αναβολικά, ποιος θα τα χρεωθεί; Τουλάχιστο με τα ναρκωτικά κάποιοι έστω συλλαμβάνονται και πάνε και φυλακή. Κι υπάρχει και μια εικόνα εν πάση περιπτώσει του ανθρώπου που είναι τοξικομανής. Και, μέσα από μια διαδικασία θεραπείας του, υπάρχει κι η ελπίδα.

Κάποια εικόνα έχουμε πάντως και του... αναβολιζόμενου ατόμου, δεν έχουμε;

Εχουμε, αλλά δεν είναι τόσο οπτικά ολέθρια. Κι η ακμή ακόμα είναι στην πλάτη πιο πολύ συνήθως, και την κρύβουν τα ρούχα. Η μεγαλύτερη παραμόρφωση απ' όλες είναι πως ξαφνικά ο άνθρωπος αυτός σπάει μέσα σ' ένα μήνα πέντ' έξι φορές το προσωπικό του ρεκόρ. Αμα δεις κάτι τέτοιο, φτάνει.

Και «η λάμψη του αθλητή τη στιγμή που ξεπερνάει τον εαυτό του», που

ύμνησε ο Διονύσης Σαββόπουλος;

Ο Σαββόπουλος λέει κι άλλα ρομαντικά πράγματα, έχει κάθε δικαίωμα να είναι ρομαντικός. Ποιητική αδεία όλα αυτά είναι απολύτως σεβαστά. Αλλά ο μεγάλος θαυμασμός για τις αθλητικές νίκες ανάγεται σε πράγματα μεταφυσικά, κάπως αυτάρεσκα ας πούμε, και αρκετά εκτός τόπου και χρόνου.

Σας ακούσαμε να λέτε πως φταίνε και τα σημερινά πρότυπα των παιδιών, οι καλογυμνασμένοι Μπραντ Πιτ. Ενώ παλιά ο Γκάρυ Κούπερ είχε τα χάλια του σωματικά.

Μα σήμερα όλο και περισσότερα σάιμποργκ προστίθενται στην κοινωνία των κοινών θνητών. Κι αυτά τα σάιμποργκ μπορεί κάποια στιγμή να φτάσουν να επιτρέπουν μια πολύ μακρά επιβίωση, αλλά προσωπικά εκφράζω την ευχή αυτή την εποχή εγώ να μη τη ζήσω, να μη τη δω, να πάει και να πάω στην ευχή χωρίς να συναντηθούμε.

Δεν ενδιαφέρεστε για τις... ημέρες των ζωντανών νεκρών, λέτε;

Σε καμία περίπτωση δεν με απασχολεί εμένα η συνέχεια με τέτοιους αφύσικους τρόπους.

Ως Ελλάδα, όμως, τι κάνουμε; Αναγκαστικά μας απασχολεί τι γίνεται και πώς θα βγούμε ως χώρα από τις σύγχρονες αυτές στενωπούς.

Το ξανάπα: εξανίσταμαι όταν ακούω ανθρώπους γύρω μου να δηλώνουν: «Μα μόνο έναν αθλητισμό έχουμε». Είναι δυνατό; Είμαι Ελληνας και νιώθω πως δεν έχω τίποτ' άλλο; Ωραία: δεν ξέρεις την ιστορία σου, γιατί στο μάθημα της ιστορίας ήσουν κουμπούρας και βαριόσουν. Αλλα πράγματα δεν ξέρεις; Δεν έχεις διαβάσει, δεν έχεις δει, δεν έχεις ακούσει; Δεν ξέρεις πως αυτός εδώ είναι ένας ... τόπος, ο οποίος κάθε τόσο γεννάει σπουδαίους ανθρώπους που κάνουνε σπουδαία πράγματα; Εσύ ο Ελληνας δηλαδή που λες πως έχεις μόνο τον αθλητισμό, το μόνο που δεν έχεις είναι ο αθλητισμός!

Δηλαδή;

Γιατί **ο σημερινός πρωταθλητισμός εξ υποθέσεως είναι ένα πράγμα ανέντιμο, το οποίο στερείται αληθείας και αρετής**. Ξαναγράφοντας κάτι αυτές τις μέρες, αναθυμήθηκα το στίχο του Σολωμού: εθνικό είναι κάθε τι το αληθινό. Δεν δικαιούμεθα επί τη ευκαιρία να ξαναδιαβάσουμε και Σολωμό οι Ελληνες; Δεν ήταν η αρετή η πεμπτουσία της ύπαρξης του πολιτισμού εκείνων τους οποίους επιθυμούμε για προγόνους μας; Η αρετή μάλιστα για τους αρχαίους Ελληνες ήταν μια κατάσταση πολύπλοκη: περιείχε ανδρεία, περιείχε εντιμότητα, περιείχε την

τάση προς το φως, τη μόρφωση και την αλήθεια -και όχι προς το ψέμα. Ο Ηρακλής, ο λεγόμενος γενάρχης τους, ήταν άλλωστε υπόδειγμα ευγενούς και καθαρού ανθρώπου, που επεδίωκε τα καλά έργα. Κι η ωραία αυτή λέξη, η αρετή, και την ίδια ρίζα έχει με τον άνδρα, και τον ανδρισμό εκφράζει πάνω απ' όλα. Θέλω να πω πως είτε μιλάμε για άνδρα είτε μιλάμε για την αρετή μιας γυναίκας, μιλάμε για μία σοβαρή ιδιότητα...

Οπότε;

Οπότε, όταν επιδιώκουμε έναν αθλητισμό χωρίς αρετή, επιδιώκουμε έναν αθλητισμό άνανδρο. Κι ένας αθλητισμός άνανδρος είναι αθλητισμός ανύπαρκτος. Που ενεργεί αρνητικά. Που αντί αρετής παράγει κακία. **Αν πάτε σήμερα στα γυμναστήρια, θα δείτε θλίψη, κατήφεια και πόνο. Γιατί τα παιδιά σήμερα ζουν με τη συνεχή αγωνία πως κάτι θα τους συμβεί**. Πως, αν δεν τους πιάσουν, αύριο-μεθαύριο η υγεία τους θα τους εγκαταλείψει. Πως κάποτε θα απομυθοποιηθούν οι πάντες, ό,τι έκαναν θα ξεχαστεί, θα επικαλυφθεί από κάποιων επόμενων τα επίσης ύποπτα ρεκόρ.

Παγκόσμιο όμως το φαινόμενο, είπαμε: η άλλη πήγε στην Ολυμπία μέσα, κέρδισε στη σφαίρα το χρυσό χαπακωμένη -και την έπιασαν την επομένη.

Ναι. Και δεν έστελνε και το μετάλλιο πίσω. Της το 'χε χάσει, λέει, ο αδελφός της. Αλλη μια πολύ μελαγχολική, πικρή ιστορία κι αυτή. Οι σύγχρονοι Ελληνες θα μπορούσαμε στον αθλητισμό να έχουμε αφήσει το σημάδι μας με άλλο τρόπο.

Όπως;

Ως θεματοφύλακες π.χ. μιας παγκόσμιας αθλητικής κάθαρσης. Αφού, ιστορικά και ιδεολογικά, ο αθλητισμός είναι αναμφισβήτητα παιδί των αρχαίων Ελλήνων, έχουμε κι εμείς πάνω από κάθε άλλον υποχρέωση να κινηθούμε προς την κάθαρση. Μιλάμε για σπουδαίο έργο, βέβαια, για άθλο πράγματι ηράκλειο.

Να μη μείνουμε δηλαδή μ' αυτή την εξωτερική και πολύπαθη πια φλόγα, να βρεθούμε με μια τελείως άσβηστη μέσα μας φλόγα.

Ο αθλητισμός, ο οποίος περνάει την αντίληψη ενός εθνικού σφρίγους επειδή κάποιος από τις χιλιάδες των εδώ γύρω ανθρώπων κατάφερε να πάρει ένα μετάλλιο, αφήνοντας στη σκιά όλους τους άλλους που δεν πήραν κι οι οποίοι καθόλου λιγότερο ωραίοι δεν είναι, καθόλου λιγότερο σωστοί άνθρωποι, **αυτός ο αθλητισμός, του ενός πόντου διαφορά στα ρεκόρ ή του ενός εκατοστού του δευτερολέπτου, δεν είναι ουσιαστικός αθλητισμός**. Το να έχεις όμως πολλούς ανθρώπους ενσυνείδητα αθλούμενους, μακριά απ' όλ' αυτά που λέμε, τότε κάτι κάνεις. Τότε προς

μια σωστή επιτέλους κατεύθυνση ξαναγύρισες, ξαναπάς.

(*) Ο Ηλίας Μπαζίνας γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε νομικά και υπήρξε ερασιτέχνης αθλητής της άρσης βαρών, της πυγμαχίας και των ρίψεων, σε μια εποχή που ο όρος «ερασιτέχνης» ήταν στον αθλητισμό ο υπέρτατος των επαίνων. Δημοσιογραφεί πολυτρόπως τα τελευταία είκοσι χρόνια, αποτυπώνοντας έτσι ένα μικρό μέρος των σκέψεων του.

(Πηγή: «Κ» Καθημερινής 20/4/2008)